

mosódó fehéresen-kénsárgás lehelettel — igaz remek! e fajnak egy öreg tojója már ott volt a gyűjteményekben s így ez a Középeurópára nézve oly ritka madárfaj éppén úgy, mint az *Alauda sibirica* is, egy szép, öreg párban van meg.

Mindössze ennyi volna az — fájdalom igen kevés! — a mit a kedves Ornisról mondhatok. Vajjon a jövő hónapok hoznak-e valami érdekes újdonságot, ezt türelmesen be kell várunk, s ha akad, örömmel kell fogadnunk. Legjobb üdvözzettel az Öné!
Gaetke Henrik.

mit ganz verwaschen weisslich schwefelgelbem Anfluge — ein Prachtstück! ein altes Weibchen dieser Art enthielt meine Sammlung schon, und somit ist denn auch diese für Mitteleuropa so ausnehmend seltene Art, gleich *Alauda sibirica* durch ein schönes altes Pärchen vertreten.

Das wäre wohl alles, leider so wenig! was ich von der lieben Ornis zu erzählen hätte. Ob die nächsten Monde noch irgend eine interessante Neuigkeit bringen werden, ist geduldig abzuwarten, wenn kommend aber mit umso grösserer Freude zu begrüßen. Mit bestem Grusse der Ihrige!
Heinrich Gaetke.

A sarlós- vagy kazári fecske (*Cypselus apus* L.) érkezési ideje Nagy-Róczén.

1877-től 1889-ig Nagy-Róczén (Gömör m.) állomásozva, hazánk e vidékén tettem ornithológiai megfigyeléseket és feljegyzéseket, melyekből a sarlós fecskére vonatkozólag közlöm naplóból az érkezési adatokat. Ennek a madárnak ugyanis Nagy-Róczén, a lakásom közelében fekvő evang. templom tornyán 1879-től 1887-ig állandóan három párja fészkel, 1888. és 1889-ben 4—5 párja. S minthogy megérkezése után a madár mindjárt észrevehető, a mennyiben a torony környékén szálldogál és sipítóz, s mert ápril 20-ikától mindennap gondosan figyeltem megjelenésükre: adataimnak kifogástalanoknak kell lenni.

Nagy-Róczén a megérkezési középdatum észleleteim szerint május 4-ike; néhány napi késés vagy korábbi érkezés tisztán az időjárás viszonyaitól függött. Ha ápril vége felé hosszabbban meleg idő járt, a fali fecske a normalis napnál korábban, ellenben hűvös, esős idő után később érkezt.

Datumaim különben a következők:

Érkezett 1879-ben május 9-én négy darab, május 13-án a harmadik pár is.

1880-ban május 5-én,
1881-ben nem figyelhettem meg,
1882-ben május 8-án,
1883-ban május 8-án,
1884-ben május 3-án,
1885-ben május 7-én hat darab.

Május 8-ától 18-ig igen hűvös s esős idő következett s e napokon egyetlen példányt sem láthattam; 19-étől fogva azonban ismét rendesen láttam mind a három párt.

Die Ankunftszeiten des Mauerseglers (*Cypselus apus* L.) in Nagy-Rócze.

Von 1877 bis 1889 stationirte ich in Nagy-Rócze (C. Gömör) und betrieb dort ornithologische Beobachtungen und Aufzeichnungen; in Folgendem gebe ich aus meinem Tagebuch die Daten, welche sich auf den Mauersegler beziehen. Dieser Vogel besiedelte auf dem Thurme der evangelischen Kirche vom Jahre 1879—1887 beständig drei Nester, von 1888—1889 vier bis fünf Nester und da der Vogel sobald er ankommt auch sofort auffällt, insoferne er den Thurm lärmend umkreist, ich überdies die Beobachtung stets schon am 20. April begann: glaube ich, dass meine Daten untadelhaft sind.

In Nagy-Rócze ist das mittlere Datum der 4. Mai; einige Tage früher oder später, das hängt rein von den Witterungsverhältnissen ab. Wenn das Ende des April längere Zeit warm war, kam der Mauersegler früher als normal, im entgegengesetzten Falle später an.

Meine Daten gestalten sich wie folgt:

Ankunft:

1879 Mai 9. (2 Paare, am 13. 1 Paar)
1880 Mai 5.
1881 fiel die Beobachtung aus.
1882 Mai 8.
1883 Mai 8.
1884 Mai 3.
1885 Mai 7. (3 Paare).

Vom 8. bis 18. Mai starke Depression mit kaltem Regen, die Vögel unsichtbar; am 19. erschienen sie wieder.

1886-ban május 11-én,
1887-ben május 2-án,
1888-ban ápril 26-án öt darab,
1889-ben május 2-án.

Őszi elköltözésükre nézve feljegyzéseim hézagok csak a következő adataim vannak.

Eltűntek a nevezett torony tájáról:

1884-ben július 22-én,
1887-ben július 26-án,
1888-ban július 18-án.

Egyes — bizonyára éjszokról keresztülvonuló — példányt láttam a mezők felett fecskemódra vadászva

1888 július 27-én Nagy-Rőcze,
1880 augusztus 3-án Nyustya, Gömör m.

Keszthely, 1894 május 20.

Dr. Lovassy Sándor.

Ebből következik, hogy Nagy-Rőcze földirati fekvését

48° 41' 9" é. sz.
37° 46' 40" k. h.

véve, a sarlósfecské *érkezésének* képlete így alakul:

L. április 26-ikán 1888.
L. k. május 11-kén 1886.
I. 16 nap.
K. május 3—4-ikén.

M. O. K.

Havasi szajkó (*Nucifraga caryocatactes* L.) fészkekről.

Az idén — 1894 — tavaszkor eszközölt kutatások, különösen a havasi szajkó szaporításához oly adatokat nyújtottak, melyeknek közzététele — azt hiszem — nem lesz érdek nélkül való.

Habár a havasi szajkó a magas hegységekben meglehetősen gyakori madár, fészke mégis csak az utolsó évtizedekben vált ismeretessé, ami annak tulajdonítható, hogy nagyon korán költ, amikor még a költőhelyek — melyek sohasem

1886 Mai 11.
1887 Mai 2.
1888 April 26.
1889 Mai 2.

In Betreff der Abzugs-Herbst-Daten sind meine Aufzeichnungen lückenhaft und besitze ich nur folgende:

Abzug:

1884 Juli 22.
1887 Juli 26.
1888 Juli 18.

Einzelne, gewiss von Norden kommende Exemplare sah ich nach Schwalbenart über den Fruchtfeldern jagend

1888 Juli 27. in N.-Rőcze,
1880 August 3. in Nyustya.

Keszthely, den 20. Mai 1894.

Dr. Alexander Lovassy.

Hieraus folgt, dass wenn die geographische Position von Nagy-Rőcze

48° 41' 9" N. B.
37° 46' 40" Ö. L.

beträgt, die Formel für die *Ankunft* des Mauerseglers sich wie folgt gestaltet:

F. April 26. 1888,
Sp. Mai 11. 1886,
Sch. 16 Tage.
M. Mai 3—4.

U. O. C.

Die Nester des Nusshähers (*Nucifraga caryocatactes*).

Die ornithologischen Forschungen des Frühjahres 1893 boten besonders zum Brutgeschäft des Nusshähers solche Daten, deren Publication vielleicht nicht ganz ohne Interesse ist.

Obzwar der Nusshäher in den Hochgebirgen ein ziemlich häufiger Vogel ist, wurde sein Nest doch erst in den letzten Jahrzehnten bekannt, was wohl dem Umstande zugeschrieben werden kann, dass der Vogel sehr zeitig, also zu einer Zeit brütet, zu welcher die nie unter tausend